

Annelie Johansson, 033-35 75 76
Annelie2.johansson@boras.se

Miljö- och konsumentnämnden

Remiss: Borås Stads Program mot hemlöshet

Sammanfattning

Hemlöshet är ett växande problem. Fler personer och nya grupper blir hemlösa samtidigt som utbudet av stödjande åtgärder minskar. Stadsrevisionen har granskat hemlöshet och boendelösningar i Borås Stad. Granskningen visar att verksamheten mot hemlöshet brister i samordning och helhetssyn mellan nämnder och bolag. Det medför risker att enskilda inte får sina behov tillgodosedda och/eller att kostnader övervältras. Sammantaget bedömer Stadsrevisionen att verksamheten för hemlösa inte är ändamålsenlig.

Miljöförvaltningen delar revisionsrapportens uppfattning om att hemlösheten är ett växande problem och att styrning och samordning av verksamheten behöver förbättras så att den verksamhet som bedrivs blir ändamålsenlig.

Förslag till beslut

Miljö- och konsumentnämnden har tagit del av Stadsrevisionens rapport och tillstyrker remissen. Yttrandet översänds till Stadsrevisionen.

Rapporten

Bakgrund

Bostadsbrist och hårdare krav från hyresvärdar har lett till att allt fler söker sig till socialtjänsten för att få en bostad. Orsakerna kan vara såväl ekonomiska som sociala problem hos den enskilde men även strukturella orsaker, såsom tillgången på bostäder har betydelse.

Stadsrevisionens syfte med rapporten är att undersöka om nämnderna arbetar med boendelösningar och vräkningsförebyggande arbete på ett ändamålsenligt sätt.

Sociala omsorgsnämnden har huvudansvaret för arbetet mot hemlöshet och de sociala boendelösningarna men ansvar för frågorna återfinns även inom andra nämnder. Inom Miljöförvaltningen är det avdelningen för Budget- och skuldrådgivning (tidigare Ekonomisk rådgivning) som är den verksamhet som främst kommer i kontakt med hemlösa personer inom ramen för sin privatekonomiska rådgivning. Medarbetare på avdelningen har blivit intervjuade av Stadsrevisionen i arbetet med granskningsrapporten.

Rapporten ger en bred bakgrundsbild, definierar hemlöshetsbegreppet och går igenom såväl lagstiftning som nationella och lokala styrdokument. Hur arbetet mot hemlöshet genomförs inom respektive nämnds förvaltning beskrivs liksom de olika insatser och boendelösningar som finns att tillgå.

Resultat och bedömning

Sociala omsorgsnämnden kartlägger årligen hemlösheten i Borås stad men granskningen visar att kartläggningen inte ger en korrekt bild av hemlössituationen och den behöver således fördjupas.

Datum
2017-03-30

Dnr
2017-365

Annelie Johansson, 033-35 75 76
Annelie2.johansson@boras.se

Miljö- och konsumentnämnden

Stadsrevisionen bedömer att samordning av samverkan mellan kommunens nämnder och bolag är bristfällig. Det medför risker att enskilda inte får sina behov tillgodosedda och/eller att kostnader övervältras.

I en tidigare rapport som avsåg kommunens flyktingmottagande kunde revisionen konstatera att stadens arbete med bostadsförsörjning för svaga grupper på bostadsmarknaden inte är ändamålsenlig i förhållande till kommunens bostadsförsörjningsprogram. Situationen för hemlösa bekräftar den bedömningen.

Individuella åtgärder för hemlösa handläggs av flera olika nämnder inom ramen för socialtjänstlagen och omfattar olika former av boendelösningar och bistånd i förebyggande vråknings syfte. Vissa grupper av hemlösa är prioriterade och får hjälp medan andra grupper av hemlösa har mycket begränsade möjligheter till att få hjälp med boende. Revisionen bedömer att det finns en risk för att inte få sin rätt till bistånd prövad då nämnderna hänvisar till varandra i dessa ärenden. Rapporten visar på att nämnderna/förvaltningarna har olika synsätt på hemlöshet, rätt till bistånd och den enskildes eget ansvar.

Stadsrevisionen bedömer att målsättningarna i Borås Stads program för hemlöshet inte efterlevs. Antalet vräkningar minskar inte och barn vräks i Borås Stad. De vråkningsförebyggande arbetet har försämrats och stödet till enskilda har snarare minskat än ökat under de senaste åren. Rapportens sammanfattande bedömning är att hemlöshet är ett växande problem. Fler personer och nya grupper blir hemlösa samtidigt som utbudet av stödjande åtgärder minskar. Kommunens verksamhet mot hemlöshet brister i samordning och helhetssyn mellan nämnder och bolag. Det medför risker att enskilda inte får sina behov tillgodosedda och/eller att kostnader övervältras. Sammantaget bedömer Stadsrevisionen att verksamheten för hemlösa inte är ändamålsenlig.

Miljöförvaltningens svar och synpunkter

Miljöförvaltningen delar revisionsrapportens uppfattning om att hemlösheten är ett växande problem och att styrning och samordning av verksamheten behöver förbättras så att den verksamhet som bedrivs blir ändamålsenlig.

Kommunen måste ta sitt ansvar för att underlätta för svaga grupper på bostadsmarknaden (sid 7). Miljöförvaltningen anser denna fråga som särskilt viktig. Har man inte en trygg bas i form av ett boende är det svårt att få andra bitar i ens liv att falla på plats. Vidare är det svårt att ta sig ur ekonomiska problem om man inte kan byta till en bostad med lägre hyra då boendekostnaden är en stor del av privatekonomin.

Förvaltningen efterlyser ett utökat stöd till enskilda som har svårt att få eget hyreskontrakt. Beroende på den enskildes situation behövs olika stödåtgärder. Exempel på sådant stöd är tidsbegränsad kommunal hyresgaranti som även lyfts i rapporten (sid 19). En sådan garanti skulle kunna hjälpa personer som har tillräckligt god ekonomi för att klara boendekostnaderna, men som ändå har svårt att få ett hyreskontrakt. Det kan till exempel vara personer som saknar fast anställning, har en betalningsanmärkning eller nyanlända med statlig etableringsersättning. Ett annat

Annelie Johansson, 033-35 75 76
Annelie2.johansson@boras.se

Miljö- och konsumentnämnden

exempel är tidsbegränsade sociala kontrakt som idag finns men som tillämpas restriktivt och har mer än halverats i antal de senaste åren (sid 12, 16 och 18).

Miljöförvaltningen efterlyser även möjlighet att kunna upprätta betalningsplaner hos AB Bostäder för obetalda hyror vilket också lyfts som en önskvärd åtgärd av Vräkningsförebyggande (sid 21). När en sådan betalningsplan upprättas mellan den enskilde och AB Bostäder eller annat kommunalt bostadsbolag skulle hyresbolaget kunna informera om Miljöförvaltningens budget- och skuldrådgivning som då skulle kunna erbjudas som ett frivilligt stöd till den enskilde.

För de som har ett eget hyreskontrakt men som inte har en egen försörjning skulle det underlätta om ekonomiskt bistånd kan beviljas, mer än vad som görs idag, för att reglera hyresskulder med avbetalningsplan. Även Vräkningsförebyggande är av denna åsikt (sid 21). Det skulle vara ett viktigt verktyg för den enskilde i sin långsiktiga ekonomiska rehabilitering.

Avdelningen för Budget- och skuldrådgivningen hjälper till och är ett stöd för den enskilde att få kontroll på sin privatekonomi. Ett sådant arbete måste dock bygga på frivillighet från brukaren/klientens sida. Som rapporten tar upp är klienterna oftast inte mottagliga för stöd i akuta situationer (sid 22) utan rådgivningen kommer in i ett senare skede. Vår rådgivning skulle kunna fungera som ett komplement till andra insatser i högre utsträckning än vad som görs idag.

Budget- och skuldrådgivningen har ett ökat antal klienter som har behov av att få hjälp med att hantera sin dagliga ekonomi, så kallad förmedling av egna medel. Revisionsrapporten visar att antalet pågående förmedlingsärenden minskat med mer än hälften de senaste åren vilket är oroande (sid 17). En del klienter hos Budget- och skuldrådgivningen skulle klara av att hantera sin ekonomi mycket bättre om rådgivningen kunde samordnas med en förmedlingsinsats.

Miljöförvaltningen instämmer att stöd för att kunna hantera sin ekonomi är en viktig grund för att förebygga och motverka hemlöshet (sid 21). Att utveckla det förebyggande arbetet till särskilt utsatta grupper är centralt liksom att få till stånd ett samarbete mellan förvaltningarna för att nå dessa målgrupper och finna nya sätt att arbeta på.

Agneta Sander

Miljöchef

Annelie Johansson

Avdelningschef

Bilagor

Missiv, Rapportsammandrag och Rapport Hemlöshet och boendelösningar i Borås Stad
Program mot hemlöshet

Beslut skickas till

Stadsrevisionen